ਆਜ਼ਾਦ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਰਜਿ.) ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3877/2022)

ਮਈ 11, 2022

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ ਅਤੇ

ਜੇ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੰਜਾਬ ਰੀਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 - ਸ.87 – ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਐਕਟਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਪੰਜਾਬ (ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 2016 – 2016 ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ.87 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤਾਰਿਤ - ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼/ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਡੀ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ; ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਪੂਰੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਚਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਸ.87 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 'ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਉਪਰੀ ਅਤੇ ਅਣਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਦਲਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਮੁੱਖ ਐਕਟ (2016 ਐਕਟ) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਆਮਦਨ, ਖਰਚ, ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਦੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ.87, 1966 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸ਼ਰਤ, ਇਸ ਲਈ, ਅਣਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਹੋਰ, ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਸਿਰਫ ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ – ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੈ

2016 ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਡੇਟ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਨੀਤੀ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ – 'ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ' ਜੋ ਕਿ ਸ.87, 1966 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ – ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਪੰਜਾਬ ਰੀਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 – ਸ.87।

ਲਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1976) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 953 : [1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 785 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 785 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 8

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3877 ਦਾ 2022।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 28.05.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਸਿਵਿਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7706 ਦਾ 2020 (ਓ&ਐਮ)।

ਨਾਲ

2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3878

ਅਵੀ ਸਿੰਘ, ਮਨੋਹਰ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਕਰਨ ਢੱਲਾ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਏੱਕਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਕੇ. ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਜੈਅੰਤ ਕੇ. ਸੂਦ, ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀਜ਼, ਮਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਰਿਤਵਿਜ਼ ਰਾਸ਼ਿਸ਼, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਰਾਘਵਿੰਦਰਾ ਐਸ. ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਸ. ਕੇ. ਸਿੰਘਾਨੀਆ, ਭੁਵਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਰੁਣ ਚੁਘ, ਮਿਸ ਸ੍ਵਾਤੀ ਘਿਲਡਿਆਲ, ਕਰਿਤ ਜਾਸਪਰ, ਰਣਜੀਪ ਸਚਦੇਵਾ, ਮਿਸ ਰੁਚੀ ਕੌਹਲੀ, ਅਦਿਤ ਖੋਰਾਨਾ, ਮਿਸ ਦੀਪਾ ਦੱਤਾ, ਮਿਸ ਸ਼ੁਏਯਾ ਜੈਨ, ਐਸ. ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਮਿਸ ਦੀਪਬਾਲੀ ਦੱਤਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣੀ, ਗੁਰਨੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਰ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰਾਜੀਵ ਭੱਲਾ, ਸੁਮੀਰ ਅਨੂਜਾ, ਜੈ ਸੂਰਿਆ ਜੈਨ, ਯਜੁਰ ਭੱਲਾ, ਦੀਪਕ ਸਮੋਤਾ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਵਾਜਪੇਈ, ਸੁਭਮ ਭੱਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

ਆਦੇਸ਼

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28.05.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 7706/2020 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਅਤੇ 7761/2020 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ.

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966, (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, '1966 ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 13.04.2018 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ(ਆਂ) ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

4. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ(ਆਂ) ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਏ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ।

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਉਸ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਨੂੰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"6. ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾਮਤ:-

"ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਅਸਹਾਇਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ-

(ਅ) ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਆਮਦਨ, ਖਰਚ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(ਬ) ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

(ਸੀ) ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੁੱਕਲੈਟ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਸਟਰੱਕਚਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;

(ਡੀ) ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

6. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

8. ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਵਿੱਚ:-

(ਅ) ਉਪ-ਧਾਰਾ(1) ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ, "ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ", "ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ", "ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਲੱਖ", ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਸੱਠ ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ" ਅਤੇ "ਰੁਪਏ ਇੱਕ" ਅਤੇ "ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ" ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਦਲੇ ਜਾਣਗੇ;

(ਬ) ਉਪ-ਧਾਰਾ(2) ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ, "ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ", "ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਲੱਖ", ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਇੱਕ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਲੱਖ", ਸ਼ਬਦ "ਇੱਕ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ" ਬਦਲੇ ਜਾਣਗੇ; ਰੁਪਏ", "ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ" ਅਤੇ "ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ" ਹੋਣਗੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।"

7. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ।

8. ਪੂਰੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ 'ਲਛਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 1976 (2) SCC 953 ਵਿੱਚ.

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ 1966 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ। ਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 871 ਵਿੱਚ 'ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੋਲ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"61. .....ਅਜਿਹੀ ਚੌੜੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਉਪਾਅ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ. ਸਾਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਈ "ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਜੋ ਇਨਬਿਲਟ ਨੀਤੀ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਪੈਰੀਫਿਰਲ ਜਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਬਦਲਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਹਨ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

11. ਸਵਾਲ ਹੈ: ਕੀ ਉਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 13.04.2018 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ (ਅਸਹਾਇਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 2016 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, '2016 ਦਾ ਐਕਟ') ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਬਦਲਾਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਅਪ੍ਰਗਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ 1966 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ?

12. ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤ ਵੱਲ ਮੁੜ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅਮਹ ਬਦਲਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਐਕਟ(2016 ਐਕਟ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਆਮਦਨ, ਖਰਚ, ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ। ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਨਿਆਂ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

13. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਦਲਾਅ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਅਮਹ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1966 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

14. ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵੱਲ ਮੁੜ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕੇਵਲ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮੰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਨਿਸੇਧਾਤਮਕ ਨੀਤੀ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਾ (ਅ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਅਨੁਸਾਰ — ਜਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ — ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਸਟਰਕਚਰ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਰਕਮ ਹੀ ਵਸੂਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਰਾਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16. ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, 1966 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 87 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਮੇਤ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ — ਇਹ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਬਦਲਾਅ ਹੈ।

17. ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਖਰਾ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮੇਤ 2016 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸੀਮਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਗੇ।

19. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2016 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

20. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7761/2020 ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 34 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

21. ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

22. ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

23. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta

Advocate